

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ที่มีต่อครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational research) โดยใช้ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอรายละเอียดการดำเนินการวิจัยเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูและขวัญกำลังใจ

ขั้นที่ 2 การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีในการวิจัยโดยขอความเห็นชอบและคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 3 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 4 สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขั้นที่ 5 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 7 สรุปผลและเสนอผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2552 จำนวน 320 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2552 จำนวน 12 โรงเรียน รวม 175 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางของเคร็ชชีและเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (พุทธพงษ์ กัวยรรณ. 2543 : 75)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ศึกษา 2 ส่วน ได้แก่ 1) ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย บทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ บทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจึงประกอบด้วย แบบสอบถาม บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน 6 บทบาทและแบบสอบถามเพื่อวัดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูดังรายละเอียดต่อไปนี้

ลักษณะของเครื่องมือแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิด ส่วนตอนที่ 2 และตอนที่ 3 แบบมาตรส่วนการประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำนวน 6 บทบาท ประกอบด้วย บทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้ บทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้ บทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนการประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในด้านความสัมพันธ์กับผู้บริหารโรงเรียน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านปริมาณการสอน ด้านหลักสูตร ด้านสถานภาพของครู

ด้านการชุมชนกับการสนับสนุนการศึกษา ด้านอาคารสถานที่และการบริการ ด้านภาวะกดดันของสังคม ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเช่นเดียวกับตอนที่ 2

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย ลำดับและขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพแบบสอบถามบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ดังต่อไปนี้

1. เสนอข้อทฤษฎีแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างข้อความตามกรอบแนวคิดที่ได้ เป็นข้อความเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู 65 ข้อ และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน 53 ข้อ

3. ตรวจสอบหาความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

3.1 จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือปริญญาโทในสาขาบริหารการศึกษา

3.2 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา มาอย่างน้อย 5 ปี

4. นำข้อคำถามที่ตรวจสอบหาความตรงด้วยค่า IOC แล้ว มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อสร้างเป็นแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ เพื่อหาคุณภาพของ คำถามรายข้อ (Item analysis) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม ด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ. 2542 : 113) โดยวิธีแบบ Pearson's product-moment correlation ถ้าผู้วิจัยพบว่าคะแนนข้อใดมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะเก็บคำถามข้อนั้นไว้ แต่ถ้าคะแนนข้อใดมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญ ผู้วิจัยได้ตัดคำถามข้อนั้นทิ้ง

7. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีของ ครอนบาค (บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ. 2542 : 212) โดยใช้สูตรแอลฟา ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient alpha) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

7.1 บทบาทการเป็นผู้นำตามการรับรู้เท่ากับ .958

7.2 บทบาทการเป็นนักวิชาการตามการรับรู้เท่ากับ .963

7.3 บทบาทการเป็นผู้นิเทศงานตามการรับรู้เท่ากับ .963

7.4 บทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตามการรับรู้เท่ากับ .969

7.5 บทบาทการเป็นผู้ประสานงานตามการรับรู้เท่ากับ .968

7.6 บทบาทการเป็นผู้ตัดสินใจตามการรับรู้เท่ากับ .978

8. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูเท่ากับ .981 ซึ่งถือว่าแบบสอบถาม ทั้งฉบับนี้มีความเชื่อมั่นได้ประเภทที่เป็นความคงที่ภายใน (Internal consistency) อยู่ในระดับที่สูงมาก สามารถนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้จริง

9. ปรับปรุงแก้ไขและสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 12 โรงเรียน จำนวน 175 ชุด

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวส่งถึงกลุ่มตัวอย่างแล้วรวบรวมแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยมารับคืนด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 18 – 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 12 โรงเรียน 175 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การจัดกระทำกับข้อมูล

1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ในการตอบ

1.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปลงรหัส และนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโคร

คอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows version 12

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ใช้การคำนวณด้วยค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้และค่าความโด่ง เพื่อบรรยายให้เห็นคุณลักษณะการแจกแจงของคะแนนตัวแปรแต่ละตัว

และคะแนนบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู พร้อมกับการทดสอบความเป็นปกติของความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ด้วย คอลโมโกรอฟ สเมียร์นอฟ (Kolmogorov-Smirnov)

ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบข้อสันนิษฐาน (Assumptions) ที่แสดงให้เห็นความเหมาะสมของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ ซึ่งประกอบด้วย

1. การทดสอบข้อสันนิษฐานที่ว่าค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์มีการแจกแจงเป็นปกติ
2. การทดสอบข้อสันนิษฐานที่ว่า ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ต้องมีค่าเป็น 0 เสมอ วิเคราะห์ด้วยการนำคะแนนความคลาดเคลื่อนมาหาค่าเฉลี่ย
3. การทดสอบข้อสันนิษฐานที่ว่า ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนต้องมีค่าคงที่ วิเคราะห์ด้วยกราฟแสดงจุดกระจาย (Scatterplots)
4. การทดสอบข้อสันนิษฐานที่ว่าค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระต่อกัน วิเคราะห์ด้วยการใช้สถิติเดอร์บิน-วัตสัน (Durbin-Watson)
5. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงจนทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity วิเคราะห์ด้วยค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระทุกตัวร่วมกันที่มีต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว เข้าสมการเพื่อทำการทดสอบพร้อมกัน โดยกำหนดค่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ .05

ตอนที่ 5 การคัดเลือกตัวแปรหรือชุดของตัวแปรที่ร่วมกันมีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูมากที่สุด ใช้การคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการ ครั้งละ 1 ตัว และทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise regression analysis) (Kerlinger and Pedhagur. 1973 : 603-631) โดยกำหนดค่าระดับความมีนัยสำคัญไว้ที่ .05 เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ ในการคัดตัวแปรอิสระเข้าสมการและที่ .10 เป็นเกณฑ์ในการคัดตัวแปรอิสระออกจากสมการ

การนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้นำเสนอในบทที่ 4